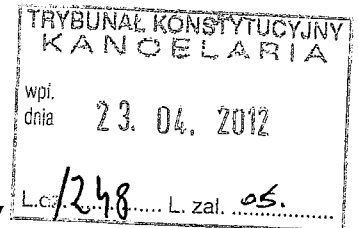

Krzysztof Kamalski
Adwokat
Kancelaria Adwokacka
ul. Nowy Świat 41A lok. 88
00-042 Warszawa
tel. 607 042 155

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2012 r.

Trybunał Konstytucyjny
Rzeczypospolitej Polskiej

sygn. akt Ts 299/11

Skarżący:

1 J D H

2 J H

obaj skarżący zamieszkali w W
jako ich adres dla doręczeń w Polsce umocowany przedstawiciel
wskazuje niżej podany adres jego kancelarii adwokackiej,
obaj skarżący reprezentowani przez umocowanego przedstawiciela,
adwokata Krzysztofa Kamalskiego, Kancelaria Adwokacka,
00-042 Warszawa, ul. Nowy Świat 41A lok. 88,
(wpisanego na listę adwokatów ORA w Warszawie pod nr 501)

Zażalenie

na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej

Jako umocowany przedstawiciel skarżących, na podstawie art. 36 ust. 4
w zw. z art. 46 ust. 2 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

zaskarżam w całości

postanowienie Sędziego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2012 r.
(sygn. akt Ts 299/11) o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej skarżących,
odpis którego doręczono przedstawicielowi skarżących w dniu 16 kwietnia 2012 r.,

zarzucając:

naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy
o Trybunale Konstytucyjnym, wynikające z wadliwej wykładni tych norm,
a polegające na wyprowadzeniu z nich warunku formalnego skargi konstytucyjnej,
którego te normy nie formułują, tj., że warunkiem wniesienia skargi kwestionującej ustawę,
na podstawie której orzeczono ostatecznie o prawach skarżących określonych w Konstytucji,
jest uprzednie złożenie przez nich niedopuszczalnego z mocy ustawy środka odwoławczego
i uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia co do tego środka,

i wnoszę

o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Uzasadnienie

Na str. 4 uzasadnienia postanowienia wyrażono pogląd, że skarżący powinni byli wnieść zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia lipca 2011 r. (sygn. akt) o odmówieniu im udziału w sprawie w charakterze oskarżycieli posiłkowych, a skoro zażalenia nie wnieśli, to nie wyczerpali drogi prawnej oraz „ ... nie uzyskali rozstrzygnięcia wydanego na podstawie art. 56 § 3 kpk”.

Taki pogląd jest błędny, bo ani z art. 79 ust. 1 Konstytucji RP, ani z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym nie wynika, aby warunkiem wniesienia skargi konstytucyjnej, kwestionującej ustawę, na podstawie której orzeczono ostatecznie o prawach skarżących określonych w Konstytucji, było uprzednie złożenie przez nich środka odwoławczego niedopuszczalnego z mocy ustawy i uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia co do tego środka.

Wszakże postanowieniem Sądu Okręgowego w P z dnia lipca 2011 r. (sygn. akt), o odmówieniu skarżącym udziału w sprawie w charakterze oskarżycieli posiłkowych, orzeczono ostatecznie o prawach podmiotowych skarżących określonych w art. 45 ust. 1 i w art. 78 Konstytucji RP, co omówiono na str. 8-9 skargi.

Postanowienie Sądu Okręgowego w P było ostateczne, w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji RP dlatego, że z mocy art. 56 § 3 kpk w zw. z art. 56 § 2 kpk i art. 54 kpk nie podlegało zaskarżeniu zażaleniem. Od chwili ogłoszenia było niewzruszalne, o czym zresztą Przewodniczący składu sądzącego Sądu Okręgowego w P po ogłoszeniu postanowienia pouczył, i co wprawdzie nie znalazło odzwierciedlenia w protokole posiedzenia, jednakże z całą pewnością zostało utrwalone w nagraniach tych stacji telewizyjnych i radiowych, które w posiedzeniu przeszkadzały, ale jego przebieg rejestrowały, i które w protokole posiedzenia wskazano, a udostępnienia których to nagrań Trybunał Konstytucyjny może od nich zażądać, jeśli uzna to za niezbędne.

Art. 56 § 3 kpk wyłącza bowiem dopuszczalność zażalenia na postanowienie wydane na podstawie art. 56 § 2 kpk, a odnoszące się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 kpk. Zażalenie na takie postanowienie jest niedopuszczalne z mocy ustawy. Nie istnieje jakakolwiek droga prawna do wzruszenia takiego postanowienia.

Oczekiwanie, że skarżący powinni byli podjąć czynności procesowe, których ustawa nie dopuszcza, i które nie mogły spowodować wzruszenia orzeczenia, jest więc niezasadne. Następstwem wniesienia niedopuszczalnego środka odwoławczego jest w procedurze karnej wydanie przez prezesa sądu, na podstawie art. 429 § 1 kpk, zarządzenia o odmowie jego przyjęcia. Nie dochodzi więc w ogóle do rozpoznania takiego niedopuszczalnego środka odwoławczego, bo takiego środka nie ma – i nie może być skutecznie złożony.

Skoro zaś w procedurze karnej, z mocy art. 56 § 3 kpk, nie istnieje możliwość zaskarżenia postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 kpk i dotyczącego oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 kpk, to błędne jest oczekiwanie, wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, że takie niedopuszczalne z mocy ustawy zażalenie powinno być złożone po to, aby wydano rozstrzygnięcie, którego podstawą prawną byłby art. 56 § 3 kpk, aby otworzyła się możliwość zaskarżenia tego przepisu skargą konstytucyjną.

Ostatecznym rozstrzygnięciem, którym orzeczono o prawach podmiotowych skarżących określonych w art. 45 ust. 1 i w art. 78 Konstytucji RP było postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia lipca 2011 r. (sygn. akt), wydane na podstawie art. 56 § 2 kpk. Przepis art. 56 § 3 kpk, wyłączający dopuszczalność zaskarżenia takiego postanowienia, stosuje się zaś z mocy samej ustawy; określa on ostateczny skutek takiego postanowienia – jest nim definitywne usunięcie pokrzywdzonych z postępowania karnego, bez możliwości odwołania się od takiego orzeczenia. Skoro zaś postanowienie wydane na podstawie art. 56 § 2 kpk wywołuje skutek prawny, o którym mowa w art. 56 § 3 kpk, to pokrzywdzeni z mocy art. 79 ust. 1 Konstytucji RP są uprawnieni do zaskarżenia skargą przepisu art. 56 § 3 kpk, bo jest to przepis tej samej ustawy (Kodeksu postępowania karnego), na podstawie której orzeczono ostatecznie o ich prawach określonych w Konstytucji RP.

Oczekiwanie, że skarżący powinni byli zaskarżyć postanowienie Sądu Okręgowego w P (pomimo niedopuszczalności jego zaskarżenia), aby uzyskać rozstrzygnięcie, którego podstawą prawną byłby art. 56 § 3 kpk, nie ma podstawy prawnej. Jest ono błędne także z tej przyczyny, że art. 78 Konstytucji RP dopuszcza wyjątki od zasady dwuinstancyjności, i takim właśnie wyjątkiem jest art. 56 § 3 kpk.

Rozważę jednak hipotetycznie sytuację, w której skarżący pomimo zakazu z art. 56 § 3 kpk zaskarżają postanowienie oparte na podstawie art. 56 § 2 kpk. Jeżeli skarżący wnieśliby takie niedopuszczalne z mocy ustawy zażalenie, to prezes sądu byłby obowiązany, na podstawie art. 429 § 1 kpk, do wydania zarządzenia o odmowie jego przyjęcia. To zarządzenie skarżący mogliby zaskarżyć zażaleniem (art. 429 § 2 kpk) i uzyskać postanowienie sądu odwoławczego orzekające ostatecznie o odmowie przyjęcia środka odwoławczego. Nie ma jednak pewności, że jako podstawę prawną rozstrzygnięć zostałyby powołany art. 56 § 3 kpk, bo wystarczającym byłoby powołanie art. 429 § 1 kpk. Uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia co do odmowy przyjęcia środka odwoławczego pozwalałoby na zaskarżenie art. 56 § 3 kpk skargą konstytucyjną i wykazywanie naruszenia praw podmiotowych, o których mowa w art. 45 ust 1 oraz art. 78 Konstytucji RP.

Skarżący nie byli jednak obowiązani do wnoszenia takiego niedopuszczalnego środka odwoławczego i wywoływania postępowania, którego implikacją byłoby uzyskanie rozstrzygnięcia o odmowie jego przyjęcia. Ponadto wniesienie niedopuszczalnego z mocy ustawy środka odwoławczego przez adwokata, jako pełnomocnika skarżących, stanowiłoby naruszenie § 1 pkt 2 i § 13 Kodeksu etyki adwokackiej (tekst jednolity publikowany w załączniku do Palestry z 2012 r., nr 1-2), bo mogłoby to spowodować poniżenie go (ośmieszenie) w opinii publicznej i podważyć zaufanie do zawodu. Przede wszystkim zaś skarżący i ich przedstawiciel są chronieni przez art. 40 Konstytucji RP, zakazujący poniżającego traktowania - nie wolno więc wymagać od nich podjęcia czynności, niedopuszczalnych z mocy prawa, które do takiego następstwa mogłyby prowadzić.

Wniesienie takiego niedopuszczalnego zażalenia nie było też niezbędne, bo postanowienie Sądu Okręgowego w P implikowało już z mocy samego prawa stosowanie art. 56 § 3 kpk. Orzeczono zaś nim o prawach skarżących określonych w Konstytucji RP. Art. 79 ust. 1 Konstytucji RP uprawniał więc skarżących do wniesienia skargi w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy - Kodeksu postępowania karnego, a to art. 56 § 3 tego Kodeksu w zakresie, w jakim wyłącza on dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 tego Kodeksu i odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 tego Kodeksu.

Norma art. 79 ust. 1 Konstytucji RP nie formułuje takiego warunku skargi konstytucyjnej, że można nią zaskarżyć tylko ten przepis ustawy, który został wyraźnie wskazany, jako podstawa prawna ostatecznego orzeczenia o prawach lub wolnościach albo obowiązkach określonych w Konstytucji RP. Norma ta mówi o zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego.

Jeżeli więc ostateczne orzeczenie wydano na podstawie określonego przepisu ustawy (tutaj na podstawie art. 56 § 2 kpk) a implikacją tego orzeczenia jest obowiązek stosowania innego przepisu tej samej ustawy (tutaj art. 56 § 3 kpk), przy czym orzeczenie takie rozstrzyga ostatecznie o prawach, wolnościach czy obowiązkach konstytucyjnych (tutaj o prawie podmiotowym z art. 45 ust. 1 Konstytucji do sprawiedliwego rozpoznania sprawy i prawie podmiotowym z art. 78 Konstytucji do zaskarżenia orzeczenia wydanego w pierwszej instancji), to zaskarżenie tego przepisu ustawy, który nie został przywołany jako podstawa prawna orzeczenia, ale obowiązek stosowania którego jest jego prawna, wynikająca z ustawy implikacją, jest na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji RP dozwolone.

Również norma art. 47 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym nie formułuje takiego warunku skargi konstytucyjnej, że można nią zaskarżyć tylko ten przepis ustawy, który został wyraźnie wskazany, jako podstawa prawna ostatecznego orzeczenia. Art. 47 ust. 1 mówi o potrzebie dokładnego określenia ustawy, w stosunku do której skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją. Tymczasem to wymaganie formalne zostało spełnione – vide petitum skargi.

Uważam przeto, że zaskarżone postanowienie jest implikacją wadliwej wykładni art. 79 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, polegającej na wyprowadzeniu z tych norm warunku formalnego skargi konstytucyjnej, którego te normy nie formułują, a mianowicie, że warunkiem wniesienia skargi kwestionującej ustawę, na podstawie której orzeczono ostatecznie o prawach skarżących określonych w Konstytucji, jest uprzednie złożenie niedopuszczalnego z mocy ustawy środka odwoławczego i uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia co do tego środka.

Na str. 4 uzasadnienia postanowienia wskazano, że „... wnoszenie skargi konstytucyjnej jest przedwczesne, gdy istnieje jeszcze możliwość rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu sądowym.” Odpowiadam przeto, że w Kodeksie postępowania karnego nie istnieje możliwość zaskarżenia postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 kpk, odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 kpk, co ukazuje treść art. 56 § 3 kpk.

Wskazuję również, że w przywoływanym na str. 5 uzasadnieniu postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 sierpnia 1998 r. (sygn. akt Ts 55/98) mowa jest o sytuacji niewykorzystania środków odwoławczych od decyzji ZUS, gdy osoba występująca o waloryzację renty nie wniosła odwołania do sądu, chociaż takie uprawnienie jej przysługiwało. Przywołany judykant nie może więc być odnoszony do sprawy niniejszej, w której ustawa wyraźnie nie dozwalała skarżącym na wniesienie zażalenia – art. 56 § 3 kpk w zw. z art. 56 § 2 kpk i art. 54 kpk.

Umocowany przedstawiciel

W załączeniu:

- 4 odpisy zażalenia;

Krzysztof Kanański

adwokat